

Titulació	Tipus	Curs
Antropologia Social i Cultural	OT	3
Antropologia Social i Cultural	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Isabel Graupera Gargallo

Correu electrònic: isabel.graupera@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha pre-requisits

Objectius

El seminari constitueix un espai per al debat i l'intercanvi de visions sobre l'encaix de l'antropologia en l'àmbit de la gestió cultural, entesa en un sentit ampli. L'objectiu és explorar les aportacions de l'antropologia a camps com la museologia o el disseny de serveis. De fet, el patrimoni cultural ha estat tradicionalment un dels principals camps d'actuació dels professionals de l'antropologia. La seva tasca es desenvolupa en museus, centres d'interpretació i administracions públiques, així com en iniciatives de caràcter privat, cada cop més freqüents. Tanmateix, el patrimoni cultural està experimentant transformacions significatives que en complexifiquen la gestió i en diversifiquen els enfocaments. Aquestes transformacions afavoreixen una mirada més àmplia sobre el sector i propicien la irrupció de nous perfils professionals, en un context on es dilueixen les fronteres tradicionals entre disciplines.

Un dels àmbits on aquesta confluència és especialment activa és el del disseny participatiu i la recerca orientada a processos de transformació social. El lloc de trobada entre etnografia, art i disseny rau en el fet que el treball etnogràfic aporta un coneixement profund de l'alteritat i de les pràctiques culturals, mentre que el disseny contribueix amb metodologies especulatives i de co-creació. Aquest interès mutu per les formes de documentar processos, per escoltar les veus implicades i per comprendre com s'habita el món obre un camp d'interacció fecund entre disciplines creatives i ciències socials.

El seminari proposa revisar enfocaments teòrics i metodològics propis de l'antropologia i aplicar-los als àmbits del patrimoni i del disseny de serveis, mitjançant visites, estudis de cas, lectures i treball en grup per a la producció d'una mostra col·lectiva. L'exposició metodològicament es fonamenta en l'Aprenentatge Basat en Projectes, que articula el procés formatiu al voltant del desenvolupament d'intervencions concretes amb una aplicació real. Amb aquesta finalitat, es fomentarà la col·laboració amb professionals externs vinculats al patrimoni i al disseny, i s'insistirà especialment en el desenvolupament d'un treball etnogràfic com a eina per dissenyar una proposta d'intervenció sociocultural. En aquest marc, el seminari també incorpora estratègies pròpies de l'Aprenentatge Servei, orientades a generar impacte en entorns reals i a promoure la

responsabilitat social de l'alumnat. Així, el seminari aspira a transcendir les parets de l'aula convencional i a oferir un marc d'aprenentatge orientat a la pràctica professional i a l'exploració de sortides laborals vinculades a la cultura i la recerca aplicada.

Competències

Antropologia Social i Cultural

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma o en equip per tal d'assolir els objectius planificats, en aquest cas en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Fer servir les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques de manera crítica.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Valorar els problemes epistemològics i metodològics que comporta la dialèctica entre particularisme i comparació.
- Valorar en termes teòrics, metodològics i ètics les recerques antropològiques encaminades a objectius bàsics o orientades a la intervenció.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
2. Aplicar els codis ètics vigents al treball de camp etnogràfic.
3. Classificar i definir els diferents procediments de comparació transcultural.
4. Contextualitzar la recerca feta en relació amb l'estat de la teoria antropològica corresponent.
5. Discriminar els aspectes metodològics específics de les recerques bàsiques.
6. Distingir especificitat etnogràfica i definicions teòriques de dominis i conceptes en els processos comparatius.
7. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
8. Expressar les idees amb un vocabulari específic adequat a la disciplina.
9. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics.
10. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
11. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
12. Fer un ús ètic de la informació, sobretot quan té caràcter personal.
13. Identificar i aplegar críticament la bibliografia bàsica que ha conformat el camp d'estudi.
14. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes econòmics, de parentiu, polítics, simbòlics i cognitius, educatius i de gènere, i la teoria antropològica que hi fa referència.
15. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
16. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
17. Pensar críticament i intentar evitar les projeccions etnocèntriques en la construcció de teoria.
18. Planificar la feina de manera efectiva individualment o en grup per a la consecució dels objectius plantejats.
19. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
20. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.

21. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
22. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
23. Reconèixer les implicacions ètiques de les recerques encaminades a objectius bàsics.
24. Reconèixer les implicacions ètiques de les relacions etnològiques entaulades durant les pràctiques de treball de camp.
25. Relacionar els elements i factors que intervenen en el desenvolupament dels processos científics.
26. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
27. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
28. Treballar en equip respectant les diverses opinions.
29. Valorar la fiabilitat de les fonts, seleccionar dades rellevants i contrastar la informació.

Continguts

El Seminari de Teories i Recerques Antropològiques Avançades s'estructura en tres blocs temàtics:

El primer bloc ofereix una introducció al món del patrimoni material i immaterial, i a la seva relació amb l'antropologia i el paper actual dels i les antropòlogues en aquest àmbit.

El segon bloc se centrarà en un fenomen global estretament vinculat al patrimoni: el turisme cultural. En aquest apartat, s'analitzaran diversos fenòmens sociològics relacionats amb la massificació turística, així com els impactes que aquesta té sobre les pràctiques culturals i el consum del patrimoni.

Finalment, el tercer bloc tindrà un enfocament metodològic i es dedicarà a la revisió del disseny de projectes culturals o de serveis. Aquest espai busca proporcionar a l'alumnat els recursos tècnics i conceptuals necessaris per afrontar amb garanties el treball final de l'assignatura.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Assistència a conferències, amb preparació prèvia a l'orientació teòrica i discussió posterior	10	0,4	2, 5, 10, 14, 17, 24, 25
Classes teòriques, discussió de lectures comunes i presentació de treballs de grup	40	1,6	2, 4, 9, 10, 23, 25, 27
Proposta de lectures a realitzar per cada grup, en el seu context disciplinar i articulació amb les lectures realitzades pels altres grups	10	0,4	3, 4, 5, 6, 17, 25, 27
Proposta dels textos de lectura general, en el seu context teòric i metodològic	10	0,4	3, 4, 5, 6, 17, 27
Tutories per grup	30	1,2	2, 3, 4, 5, 14, 25
Tipus: Supervisades			
Elaboració de treballs de grup i preparació d'un ppt o d'un document audiovisual per	30	1,2	9, 10, 25, 27

Tipus: Autònomes				
Elaboració d'assajos individuals que sintetitzin de manera crítica els grans temes discutits al llarg del curs, inclosos els presentats pels diferents grups.	20	0,8	4, 5, 6, 8, 9, 11, 23	
Lectura individual de textos i síntesi de temes bàsics i/o problemàtics per a la discussió a l'aula	20	0,8	5, 11, 14, 17, 23, 26, 27	
Lectura individual de textos per al seu debat posterior en grup i exposició a l'aula.	10	0,4	4, 5, 6, 11, 14, 25, 26, 27	

El seminari es desenvoluparà a partir de diferents estratègies pedagògiques que combinen l'adquisició de coneixements teòrics amb l'experimentació pràctica, tot fomentant la participació activa i crítica de l'alumnat. Les activitats s'emmarquen en metodologies d'aprenentatge actiu, orientades al desenvolupament de competències professionals en l'àmbit del patrimoni, la gestió cultural i el disseny de serveis.

Les accions formatives principals són:

1. Lectura i debat col·lectiu de textos
L'alumnat haurà de llegir els textos proposats per a cada sessió i preparar una presentació oral que servirà com a base per al debat a l'aula. Aquest exercici es fonamenta en l'aprenentatge col·laboratiu i basat en el diàleg, promovent la reflexió crítica, la capacitat d'argumentació i l'escolta activa.
2. Disseny i producció d'una mostra expositiva col·lectiva
L'estudiantat participarà en el desenvolupament integral d'un projecte expositiu: des de la conceptualització fins a la seva comunicació pública. Aquesta activitat s'inscriu en l'aprenentatge basat en projectes (ABP) i afavoreix el treball interdisciplinari, la presa de decisions i la gestió col·lectiva d'un procés creatiu i professional.
3. Taller de documentació de col·leccions i pràctiques aplicades
Es durà a terme un taller específic orientat a la documentació de col·leccions etnològiques, complementat amb altres pràctiques puntuals individuals o en grup. Aquest conjunt d'activitats es basa en l'aprenentatge experiencial, i permet aprofundir en el coneixement tècnic i metodològic mitjançant la interacció directa amb materials i contextos reals.
4. Elaboració i defensa d'una proposta d'intervenció sociocultural
L'alumnat haurà de desenvolupar una proposta d'intervenció vinculada a un element, espai, comunitat o institució patrimonial, ja sigui material o immaterial. Aquesta acció s'articula segons els principis de l'aprenentatge servei (ApS), promovent una recerca aplicada amb vocació transformadora, compromesa amb l'entorn i orientada a generar impacte social.

Per poder desenvolupar aquestes activitats, s'espera:

- Participació activa a les sessions i actitud col·laborativa com a membres del grup.
- Lectura i preparació dels materials per a les sessions de debat i les pràctiques d'aula.
- Implicació en el desenvolupament de la proposta d'intervenció.
- Assistència a les tutories de seguiment de la mostra col·lectiva i de la proposta d'intervenció.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència a tallers i pràctiques d'aula [treball individual]	15%	20	0,8	3, 4, 5, 6, 9, 11, 14, 17, 23, 26, 27
Lectura i debat en l'aula dels textos proposats	15%	20	0,8	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 23, 26, 27
Treball en grup 1	40%	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29
Treball en grup 2	30%	30	1,2	1, 2, 4, 8, 9, 10, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 28

Aquesta assignatura/mòdul no contempla el sistema d'avaluació única.

Es tracta d'un seminari de 12 crèdits ECTS, estructurat a partir de l'avaluació continuada, que permet el desenvolupament d'un projecte expositiu (ABP) i d'una proposta d'intervenció sociocultural (APS). Aquestes metodologies actives requereixen un seguiment obligatori, per la qual cosa es demana una assistència mínima del 80%. En casos justificats per causes sobrevingudes, es podran considerar tasques alternatives per a les persones que no puguin complir aquest requisit.

L'avaluació s'estructurarà en quatre blocs:

BLOC 1 | Presentació i debat de les lectures obligatòries | 10% | Grupal [grups petits]

BLOC 2 | Disseny i producció d'una mostra expositiva + pràctiques d'aula (exercicis, conferències, entrevistes, tallers) | 40% | Mixt: individuals i grupal

BLOC 3 | Proposta d'intervenció sociocultural | 25% | Grupal [grups petits]

BLOC 4 | Examen final | 25% | Individual

Avaluació

Pel que fa a la mostra col·lectiva (Bloc 2), el grupclasse es dividirà en equips de treball per abordar els reptes de la proposta expositiva. Aquesta organització pretén afavorir l'aprenentatge entre iguals i optimitzar el temps dedicat a la producció dins del seminari.

Els equips de treball del Bloc 2 no han de coincidir necessàriament amb els equips del Bloc 3, dedicat a la proposta d'intervenció sociocultural, que s'haurà de treballar paral·lelament a la mostra. Per a aquesta proposta, es programaran un mínim de tres tutories obligatòries de seguiment. Aquestes tutories són indispensables per validar la proposta. La data de presentació final de la proposta s'estableix al juny de 2026.

Per superar l'assignatura, la mitjana ponderada dels quatre blocs ha de ser igual o superior a 5.

Irregularitats en l'avaluació

En cas que un estudiant cometés qualsevol irregularitat que alteri de manera significativa la qualificació d'un acte d'avaluació, aquest es qualificarà automàticament amb un 0, amb independència de les accions disciplinàries que es puguin derivar. Si es detecten diverses irregularitats en diferents actes d'avaluació, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

Intel·ligència Artificial (IA)

Model 2: ús restringit amb identificació, eines i reflexió crítica. La falta de transparència és considerada plagi.

Recuperació

Per tenir dret a recuperar, cal haver estat avaluat en com a mínim el 66% de les activitats programades (equivalent a 2/3 parts de la qualificació total). L'alumnat que no compleixi aquest requisit no serà avaluable.

- En cas de suspendre el Bloc 1 o el Bloc 4, es podrà accedir a la recuperació mitjançant la presentació de ressenyes de lectura, una prova escrita o un exercici pràctic, segons estableixi la coordinació acadèmica.
- Si el Bloc 3 no és superat, caldrà reformular la proposta i presentar-la de nou en la convocatòria de recuperació.

Bibliografia

BALLART HERNÁNDEZ, Josep; JUAN i TRESSERRAS, Jordi (2008). *Gestión del patrimonio cultural* (4a ed). Ariel.

CORTÉS, José Miguel (2006). *Políticas del espacio: arquitectura, género y control social*. IAAC, Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya : Actar

DEL MÁRMOL, Camila; FRIGOLÉ, Joan; NAROTZKY, Susana (Coords.). (2010). *Los lindes del patrimonio. Consumo y valores del pasado*. Icaria.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2006). *Interpretar el patrimoni: guia bàsica*. Diputació de Barcelona, Xarxa de Municipis.

MARTÍNEZ GIL, Tania, MOLINA PUCHE, Sebastián & LLONCH MOLINA, Nayra (Eds.). (2016). *Identidad, ciudadanía y patrimonio: educacion historica para el siglo XXI*. Ediciones Trea.

MARTOS MOLINA, Marta (2016). *Herramientas para la gestion turistica del patrimonio cultural: manual para gestores culturales*. Trea.

MURIEL, Daniel (2019). *Identidad y patrimonio: manual (desde la sociología) para entender y gestionar el patrimonio cultural*.

PRATS, Llorenç (1997). *Antropología y patrimonio*. Ariel.

QUEROL, María Ángeles (2020). *Manual de gestión del patrimonio cultural* (2a edició, actualitzada i augmentada). Akal.

ROSELLÓ, David (2017). *Diseño y evaluación de proyectos culturales: de la idea a la acción* (10a edició actualitzada). Ariel.

SANTACANA, Joan; HERNÁNDEZ, Francesc Xavier (2006). *Museología crítica*. Trea.

SANTACANA, Joan; LLONCH, Nayra (Eds.). (2015) *El Patrimonio cultural inmaterial y su didáctica*. Trea.

TUGORES TRUYOL, Francesca & PLANAS FERRER, Rosa (2006). *Introduccion al patrimonio cultural*. Trea.

VVAA. (2008). *El patrimonio cultural inmaterial. Definición y sistemas decatalogación*. Comunidad Autónoma de la Región de Murcia.

Programari

Recursos tècnics i programari

Word, PowerPoint, Keynote, així com altres programes de maquetació i disseny de presentacions que l'alumnat pugui fer servir.

Tanmateix, per al desenvolupament del projecte expositiu col·lectiu, l'alumnat tindrà accés als recursos tècnics i digitals necessaris per al disseny dels elements gràfics. Es comptarà amb el suport tècnic de l'OpenLab i de l'Escola d'Art i Disseny de Sant Cugat, que facilitaran tant l'ús del programari específic de disseny com l'acompanyament en la producció gràfica de les peces de la mostra. El programari requerit estarà disponible als espais habilitats de la Facultat (OpenLab).

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt